

PÁLYAMŰ

az OBH elnökének a 67.E/2021. (III.23.) számú határozatával
kiírt pályázatára a Székesfehérvári Törvényszék elnöki állására

2021. május 4.

Dr. Vadász Viktor

Tartalomjegyzék

1. Összefoglaló	3
2. A törvényszék jelenlegi helyzetének bemutatása.....	5
2.1. Bírák által megfogalmazott igények	5
2.2. A Székesfehérvári Törvényszék számok tükrében	6
2.2.1. Ügyforgalmi mutatók	6
2.2.2. Időszerűségi mutatók.....	8
2.2.3. Megalapozottsági adatok.....	10
2.2.4. Létszámadatok	10
2.2.5. Gazdálkodási és műszaki adatok.....	11
2.3. Az egyes ügyszakok helyzetének elemzése.....	13
2.3.1. A büntető ügyszak.....	13
2.3.2. A civilisztikai ügyszak:.....	14
2.3.3. A járásbírók helyzete:	15
3. Szervezetfejlesztés	17
3.1. Az igazgatás keretei és főbb területei	17
3.2. Az igazgatási struktúra megújítása.....	19
3.3. A bírói öngazgatás és igazgatás kapcsolata	20
4. Célkitűzések.....	22
4.1. Az ítékezés időszerűsége és megalapozottsága	22
4.2. Az emberi erőforrásokkal való gazdálkodás.....	23
4.3. Tárgyi és pénzügyi erőforrásokkal való gazdálkodás	25
4.4. Integritás, átláthatóság és kiszámíthatóság.....	25
4.5. A bírósághoz való hozzáférés és a bírósági kommunikáció	27
4.6. Képzés és együttműködés a hivatásrendekkel.....	28
4.7. Digitális bíróság	29
5. Ütemezés.....	30

1. Összefoglaló

A törvényszék elnökének törvényben rögzített feladata, hogy biztosítsa a törvényszék és a járásbírók működésének személyi és tárgyi feltételeit. Mivel a bíróságok alapfeladatának ellátását a bírák és bírósági titkárok önállóan végzik, ezért az elnök tevékenységének fókuszában az ítélezés feltételei megteremtésének kell állnia. A törvényszéki elnök igazgatási tevékenységének ezért az **ítélkező bíró munkájának támogatására** kell fókuszálnia.

A bírói munka megkülönböztető sajátossága, hogy ezt a bírák befolyástól mentesen kell végezzék. Meggyőződésem, hogy a bírák az ítélezési tevékenységüket akkor tudják az alkotmányos követelményeknek megfelelően, függetlenül, magas színvonalon és időszzerűen ellátni, ha ehhez nemcsak a szükséges tárgyi és személyi feltételeket, valamint a szakmai támogatást kapják meg, hanem az elmélyült munkához nélkülözhetetlen **nyugodt légkört** is. A bizalmon alapuló nyugodt légkör törvényességgel és kiszámíthatósággal teremthető meg.

A bíróság elnökének igazgatási tevékenységét a bírósági vezetők és a bírói testületek támogatják. Éppen ezért elengedhetetlennek tartom, hogy már a pályamű elején szót ejtsék a **bírósági vezetőkkel és bírói testületekkel való kapcsolatáról**. A kollégiumvezetőknek, járásbírói elnököknek, elnökhelyetteseknek és szakági vezetőknek részben igazgatási feladataik vannak, amelyet a törvényszék elnökének kell összehangolnia, de legalább ilyen fontos időt szakítaniuk arra, hogy szakmai támogatást nyújtsanak a bírának. A bírák által választott bírói tanács szintén közreműködik az igazgatásban, véleményezési jogköre mintegy ellensúlyozza az elnök széles körű igazgatási jogosítványait. Meggyőződésem, hogy a már említett nyugodt légkör megteremtésének alapvető feltétele, hogy a törvényszék elnöke az igazgatási döntések előtt az érintetteket meghallgassa, a vezetőtársak véleményét kikérje és biztosítsa a szakmai szempontok érvényesülését. Fontos továbbá az is, hogy a bírói testületek véleményét a törvényszéki elnök ne csak kikérje, hanem az igazgatási döntések meghozatala során beépítse, és bevonja őket azon döntések előkészítésébe, ahol véleményezési jogkört gyakorolnak.

A törvény előírja, hogy a bírósági vezetői tisztséget csak határozatlan időre kinevezett bíró töltheti be, és a pályázati kiírás 8 év szolgálati viszonyt előnyként jelöl meg. A törvényszék elnökének az OBH elnöke által meghatározott mértékben egyúttal tárgyalási kötelezettsége is van. A kinevezési feltétel szoros összefüggésben áll a bírói függetlenség alkotmányos elvével, így garanciális jelentősége van, de azért is fontos, mert csak így tud a törvényszék elnöke maga is **része maradni a bírói közösségnek**, amelynek vezetését határozott időre elvállalta. Ha egy bírósági vezető eltávolodik az ítélezéstől, nehezen fog tudni a határozott idejű megbízatás letelte után visszatérni az ítélezéshez, de egy idő elteltével már nem fogja megérteni azokat a kiívásokat, amelyekkel a bírák nap mint nap küzdenek. Korábban, igazgatási feladataim ellátása mellett is fontosnak tartottam, hogy érdemi ítélezési tevékenységet végezzek, és amennyiben a pályázatom támogatást nyer, a jövőben is tárgyalnék elsőfokú büntető ügyeket az elnöki teendők ellátása mellett, azt nem veszélyeztetve.

Fontosnak tartom azt is kiemelni, hogy a **szubszidiaritás rendezőelvének** megfelelően azt tartanám helyesnek, ha a törvényszék elnöke nem csak a döntések végrehajtásába, de azok előkészítésébe is bevonná a járásbírói vezetőket és kollégiumvezetőket, hiszen ők ismerik a legjobban az igazgatási egységek és az ügyszak igényeit és a felmerülő problémákra adható leghatékonyabb megoldásokat.

Mindenképpen **erősíteném a közvetlen elérhetőséget** olyan módon, hogy elnökként szoros és személyes kapcsolatot tudjak kialakítani a nem székhelyi járásbírói bíróival. A rendszeres vezetői értekezletek mellett fontosnak tartom, hogy rendszeres időközönként megjelenjek a nem székhelyi járásbírói bíróságokon is, így ne csak az elnöki iroda ajtaja legyen nyitva a bírák előtt, de a törvényszék elnök rendszeresen helyben is megszólítható legyen a bírák és igazságügyi alkalmazottak által.

Az OBH elnökének igazgatási szabályzata meghatározza az igazgatás eszközeit: a törvényszék elnöke az igazgatási tevékenységét szabályzatalkotásokkal, ajánlásokkal, intézkedésekkel, utasításokkal, vizsgálatok elrendelésével, beszámoló készítésével, jelentések bekérésével, megkeresésekkel, tájékoztatók kiadásával gyakorolja. Azt maga a szabályzat is célként fogalmazza meg, hogy az igazgatási tevékenység ne járjon szükségtelen adminisztrációs teherrel, éppen ezért a bírák és az igazgatásban közreműködő vezetők számára lehető legkisebb terhet jelentő **folyamatmenedzsment módszereket** kívánok bevezetni, illetve alkalmazni annak érdekében, hogy az igazgatás tervezett, átlátható és mindenki számára kiszámítható legyen. Korábban kollégiumvezetőként azt tapasztaltam, hogy a BIIR rendszerből számos olyan adat közvetlenül kinyerhető, amelyek alapján a szükséges igazgatási ellenőrzés jelentéstételre kötelezés nélkül is elvégezhető, és a szükséges intézkedés megtervezhető. Ennek természetesen előfeltétele az adatok pontos és azonos elvek mentén történő vezetése. Fontosnak tartom, hogy a bírósági vezetők bevonásával, ésszerű szakmai szempontok alapján, folyamatba ágyazottan, előre rögzítetten ügýtípusonként legyenek meghatározva az ítélkezési tevékenység kritikus területei, amelyek intézkedést igényelnek, és előre láthatóan a jövőben is problémaként fognak jelentkezni. Olyan jelzési, figyelmeztetési és beavatkozási pontokat, indikátorokat kell rögzíteni, amelyek révén a negatív folyamatokat ideje korán fel lehet ismerni, meg lehet állítani, illetve azokra megfelelően lehet reagálni, ezáltal a vezetés a kapkodó, tűzoltási jellegű intézkedések helyett kiszámítható és hatékony válaszokat képes adni a kihívásokra.

A bírósági igazgatásban mindig fontosnak tartottam az **innovatív, nyitott, emberközpontú gondolkozást**. A felmerülő problémákat és konfliktusokat nyílt átbeszéléssel, empatikus hozzáállással és következetességgel lehet megoldani és megelőzni. A lehetséges megoldások közös átbeszélése során én magam sokszor lettem új szempontokkal gazdagabb, amely nem változtat azon, hogy egy bírósági vezető egy személyben viseli a felelősséget a döntéseiért, de tapasztalatom szerint az ilyen módon meghozott döntések megalapozottsága és elfogadottsága is kedvezőbb. Egy bírósági vezetőnek fontos tudatosítania, hogy elsősorban ő is bíró, aki időszakosan többletfeladatot vállal a kollégák érdekében. A bírói szakma iránti alázatot és a kollegialitást ezért kiemelten fontosnak tartom megőrizni.

2. A törvényszék jelenlegi helyzetének bemutatása

2.1. Bírák által megfogalmazott igények

Noha a vezetői álláspályázatok nyíltak, arra bárki nyújthat be pályázatot, aki a jogszabályi feltételeknek megfelel, egy olyan pályázó, aki nem az adott bíróságon dolgozik, mindig nehéz helyzetben van, hiszen korlátozott hozzáférése van a bíróságot érintő adatokhoz és információkhoz. Amikor adatkéréssel fordultam a Székesfehérvári Törvényszék elnökéhez az ügyforgalmi adatok, létszámadatok, műszaki és gazdálkodási, továbbá a törvényszék működésével kapcsolatos egyéb adatok tekintetében, rendelkezésemre bocsátotta a korábbi összbírói értekezletek beszámolóit, valamint a 2020-as év beszámolójához már feldolgozott II. féléves adatokat. Minden pályamű kötelező eleme az ügyforgalmi adatok és létszámgazdálkodás bemutatása, ami összeállítható írásos beszámolók alapján, azonban vannak olyan lényeges információk, amik jelentőséggel bírnak a bírák helyzete szempontjából, azonban a beszámoló nem tér ki rá. Úgy véltem, hogy egy pályaműben ezeket a kérdéseket is szükséges lenne érinteni, hiszen bizonyos kérdések a bírók szignifikáns hányadát foglalkoztatják, és ez már önmagában előre vetíti a beavatkozási területek egy részét, így ezekre egy pályaműben mindenképpen illendő választ adni.

A pályázat megírása előtt lehetőségem volt arra, hogy miután a járványügyi helyzet ezt már megengedte, a Székesfehérvári Törvényszék területén dolgozó bírósági vezetőkkel – köztük mind a négy járásbíróság elnökével, elnökhelyettesével és a kollégiumvezetőkkel – valamint a bírók többségével személyesen is konzultálhassak, ezzel próbálva némileg ellensúlyozni azt a hátrányt, hogy bár én is itt a megyében tanultam és szerettem meg a bírói hivatást és lehettem része ennek a közösségnek, az elmúlt 12 évben más bíróságon láttam el szolgálatot.

A konzultációk során – a teljesség igénye nélkül – a **következő igények és vélemények fogalmazódtak meg:**

- Sokan fejezték ki azon elvárásukat, hogy a törvényszék elnöke és a bírói tanács tagjai közötti konfliktusok jussanak nyugvópontra, és legyen nyugodtabb a légkör.
- Igény mutatkozik arra, hogy a személyzeti döntések (különösen a kirendelések) és általában az álláshely-gazdálkodás legyen átláthatóbb és kiszámíthatóbb a bírók számára.
- Elvárásként fogalmazódott meg az is, hogy az őket érintő igazgatási döntések előkészítésébe a bírósági vezetők, különösen a nem székhelyi bíróságon, legyenek jobban bevonva.
- A tárgyi eszközök vonatkozásában felmerült, hogy a törvényszék vezetése vizsgálja meg annak lehetőségét, hogy a Dózsa György úti főépületben milyen módon lehetne több tárgyalótermet, esetleg dolgozószobát kialakítani, a nem székhelyi járásbíróságokon tovább folytatódjon az elavult bútorok cseréje.
- Intézkedéseket várnak a kollégák annak érdekében is, hogy csökkenjen a tisztviselők fluktuációja és ennek negatív hatásai, mivel az új jegyzők betanítása nagy erőfeszítéseket ró a bírákra.

- A törvényszék elnökével szemben igényként fogalmazták meg a bírák, hogy támogassa a szakmai rendezvényeket, a helyi képzéseket, amelybe akár más hivatásrendek gyakorlói (ügyészség, rendőrség, ügyvédi kamara stb.) is kerüljenek bevonásra.
- Többen megfogalmazták azt is, hogy a törvényszék elnöke minden bíró számára legyen elérhető, az elnök és bírák közötti kapcsolat legyen közvetlenebb és rendszeresebb.
- Általános igény mutatkozik arra is, hogy a kollégiumokban legyen hangsúlyosabb a szakmai munka, és az ügyszak bírói legyenek ebbe intenzívebben bevonva.

Pozitívként említették ki a bírók, hogy az utóbbi években az Országos Bírószábi Hivatal beszerzései révén általánosságban jelentősen javult az épületek tárgyi eszközökkel való felszereltsége, a már megkezdett nagy felújítások folytatására – különösen a Sárbogárdi Járásbírószábi esetében – a jövőben is szükség van.

2.2. A Székesfehérvári Törvényszék számk tükrében

2.2.1. Ügyforgalmi mutatók

A következő néhány táblázat a peres és egyes nemperes ügyek érkezési és befejezési adatait mutatja három év időtárlatában. Kérésre a törvényszék elnöke rendelkezésemre bocsátotta a 2018-as 2019-es évek öszbírói beszámolóit, viszont 2020-as év vonatkozásában csak a II. félév adatait tudtam használni.

TÖRVÉNYSZÉK CIVILISZTIKAI ÜGYEK ÜGYFORGALMI ADATAI

	Érkezés			Befejezés			Folyamatban maradt		
	2018	2019	2020-II	2018	2019	2020-II	2018	2019	2020-II
Polgári peres	246	211	127	354	254	131	155	112	99
Polgári nemperes	368	319	124	345	306		63	76	95
Gazdasági peres	115	111	53	117	118	84	78	71	66
Gazdasági nemperes	1	1	2	1	1	1	0	0	1
Csőd- és felszámolási ügy	323	401	110	451	441	186	403	395	251
Cégügy	10 199	9 087	4789	10 465	8 639	4650	395	843	1372
Polgári peres másodfok	394	303	124	465	316	110	107	94	95
Polgári nemperes másodfok	875	734	387	801	809	360	189	112	99
Gazdasági másodfok	31	29	12	35	28	11	9	10	11
Gazdasági nemperes másodfok	31	25	7	30	28	10	5	2	1
Munkaügyi peres másodfok	89	48	-	104	64	-	25	9	-
Munkaügyi nemperes másodfok	36	13	-	31	21	-	9	1	-

TÖRVÉNYSZÉK BÜNTETŐ ÜGYEK ÜGYFORGALMI ADATAI

	Érkezés			Befejezés			Folyamatban maradt		
	2018	2019	2020-II	2018	2019	2020-II	2018	2019	2020-II
Büntető peres	36	46	13	58	43	14	20	23	26
Büntető nemperes	113	63	16	112	61	22	4	6	1
Büntetés-végrehajtás	6 217	6 318	3234	5 539	6 722	3034	2 029	1 686	1607
Büntető peres másodfok	256	226	81	208	277	78	209	158	117
Büntető nemperes másodfok	897	1 246	574	833	1 173	584	91	164	135
Szabálysértési másodfok	20	19	13	16	21	13	4	2	0

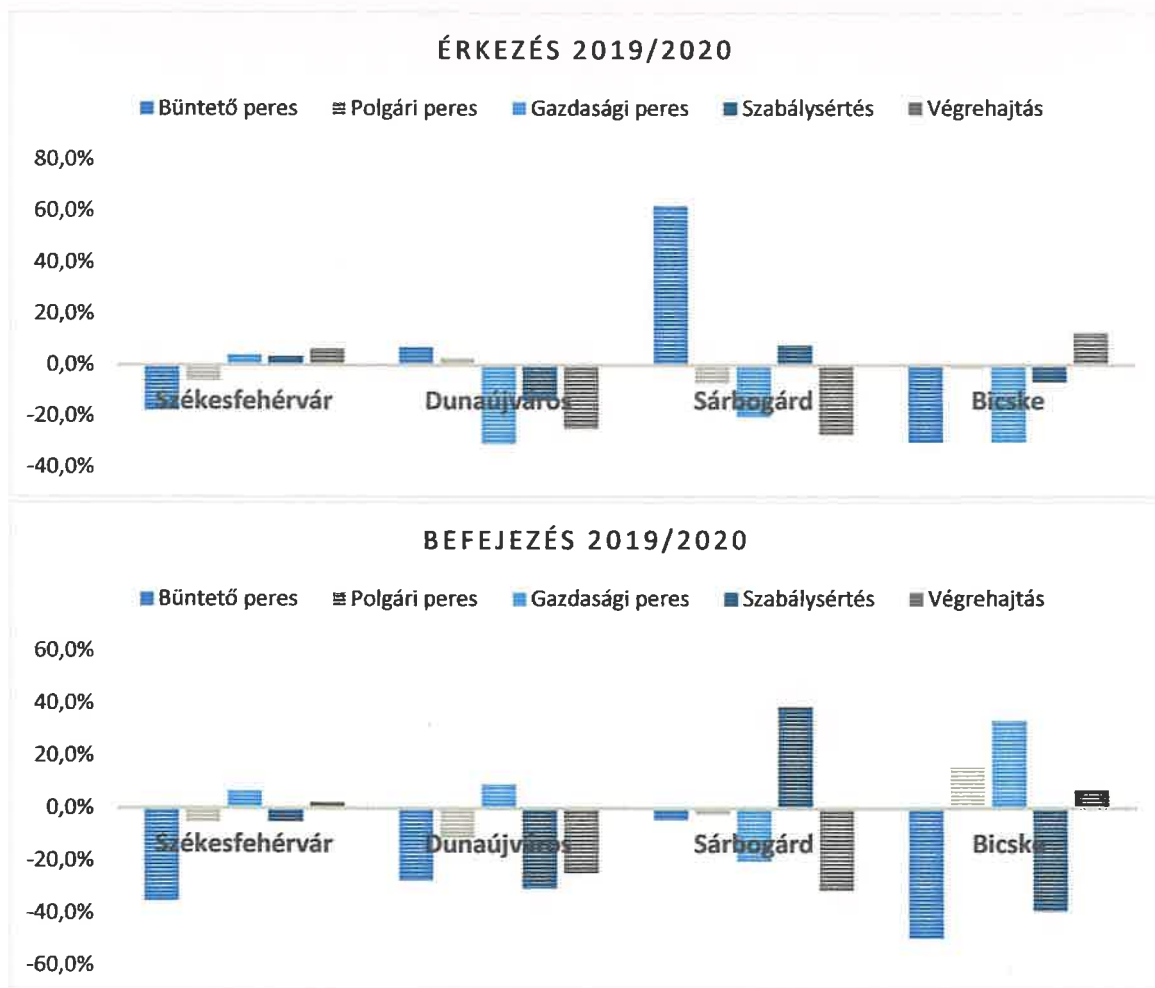
JÁRÁSBÍRÓSÁG CIVILISZTIKAI ÜGYEK ÜGYFORGALMI ADATAI

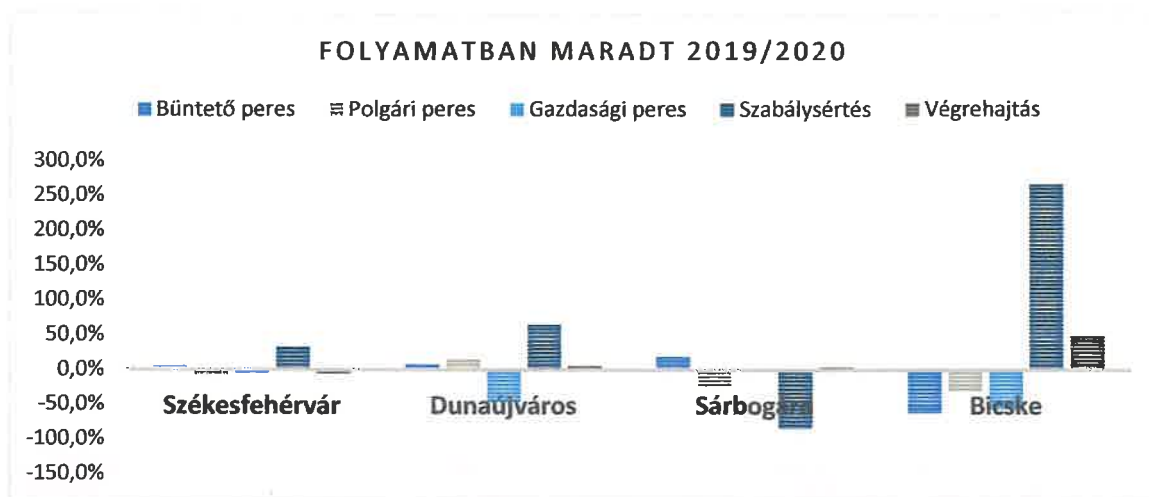
	Érkezés			Befejezés			Folyamatban maradt		
	2018	2019	2020-II	2018	2019	2020-II	2018	2019	2020-II
Polgári peres	4 497	4 576	2030	5 047	4 778	2113	2 368	2 166	2014
Gazdasági peres	187	232	87	223	221	95	112	123	99
Polgári nemperes	1 600	1 318	762	1 375	1 399	783	167	86	129
Gazdasági nemperes	2	0	0	2	0	0	0	0	0
Bírósági végrehajtási ügyek	5 143	3 710		5 396	3 808	3552	629	531	1230
Szabálysértési peres	1 136	1 047	3907	1 301	1 087	3552	155	117	1230
Szabálysértési nemperes	6 402	5 980		6 339	6 268		1 109	819	
Mediációs ügyek	84	76	n.a.	78	68	n.a.	14	22	n.a.
Közigazgatási peres	232	105	0	359	193	0	139	51	0
Közigazgatási nemperes	44	21	0	61	30	0	10	1	0
Munkaügyi peres	218	149	106	291	190	91	146	105	108
Munkaügyi nemperes	39	39	14	41	40	12	2	1	2

JÁRÁSBÍRÓSÁGI BÜNTETŐ ÉS SZABÁLYSÉRTÉSI ÜGYEK ÜGYFORGALMI ADATAI

	Érkezés			Befejezés			Folyamatban lévő		
	2018	2019	2020-II	2018	2019	2020-II	2018	2019	2020-II
Büntető peres	1 080	822	362	1 449	1 079	318	657	400	418
Büntető nemperes	2 680	2 781	1627	2 706	2 818	1576	203	166	264
Szabálysértési peres	1 136	1 047	3907	1 301	1 087	3552	155	117	1230
Szabálysértési nemperes	6 402	5 980		6 339	6 268		1 109	819	

ÜGYFORGALMI TRENDK JÁRÁSBÍRÓSÁGONKÉNTI BONTÁSBAN

A **Bicskei és Sárbogárdi Járásbíróság** adatai kapcsán megjegyzendő, hogy egyes ügyszakok esetében akár néhány ügy különbség is kirívó eredményt mutat, ez azonban nem feltétlenül azonosítható problémás területként. Emellett minden bíróság és minden ügyszak esetében torzító hatása van a peres befejezésre a koronavírus miatti korlátozó intézkedéseknek, amelyek 2020 első félévében 2,5 hónapot és második félében 2 hónapot érintettek.

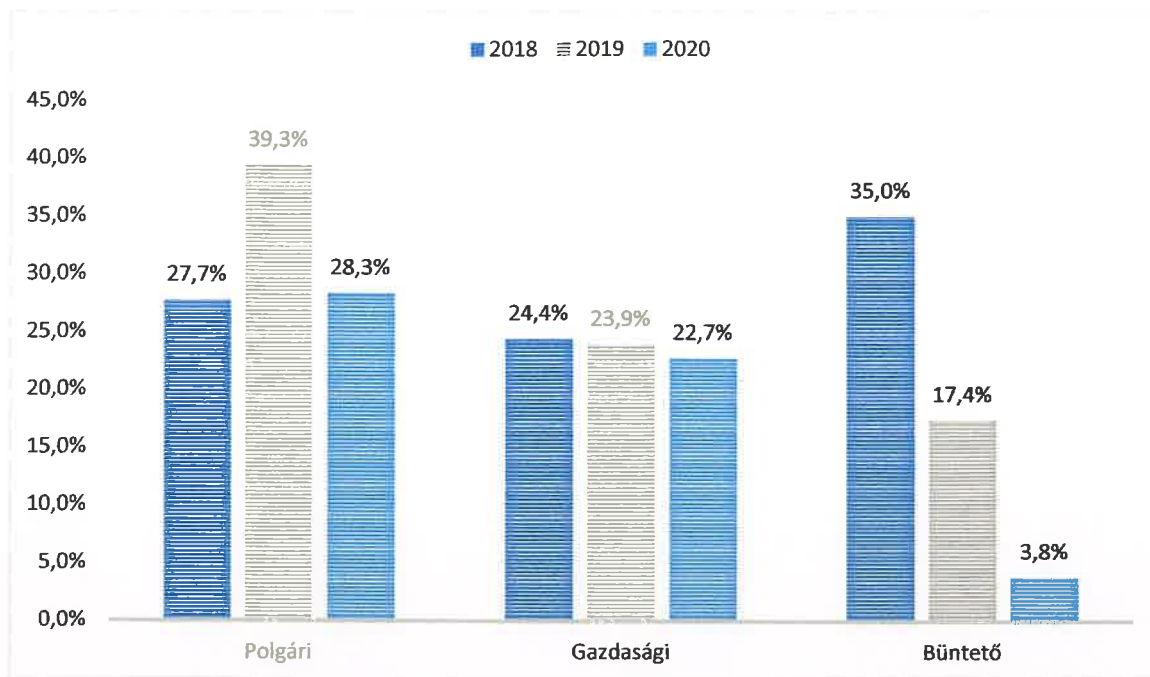
Számos olyan tényező van, amely **kihátással van az ügyérkezésre**. Ezek egy része a jogszabályi környezet változásával függ össze, más részük gazdasági, szociológiai körülményekkel. Székesfehérvár illetékességi területéhez 66 település tartozik, amelyek közül Székesfehérvár megyei jogú város lakossága önmagában is megközelíti a 100 ezer főt, Dunaújváros megyei jogú város lakossága a 45 ezer fő, és mindkét város környezetébe több nagy ipari üzem is tartozik, amelyek közvetlen hatással vannak bizonyos ügyek trendjeire.

2.2.2. Időszerúségi mutatók

Különös jelentőséggel bírnak az időszerúségi mutatók, amelyek vonatkozásában az utóbbi egy évben az OBH elnöke is konkrét célkitűzéseket fogalmazott meg. Megállapítható, hogy az elhúzódó ügyek aránya büntető ügyekben kedvező fordulatot vett, és a civilisztikai ügyek tekintetében is lassú, de pozitív tendencia látható, azonban 2020. december 31-én a törvényszéken még mindig 7 polgári és 3 gazdasági ügy volt öt éven túl folyamatban.

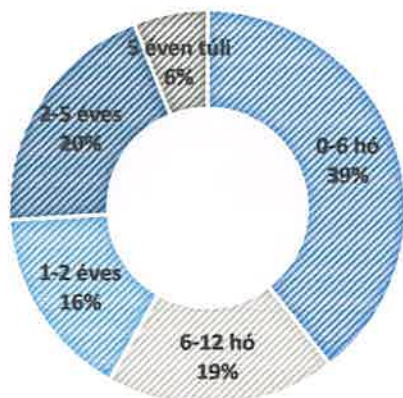
Az **ügyek hosszabb időtartamának okai** nagyon sokszor nem a bíró mulasztására vagy a nem kielégítő pervezetésre vezethetőek vissza. Büntető ügyekben egy ügy feldolgozási idejét befolyásolja az ügy komplexitása (pl. több részletben történik a vádemelés), a vádlottak, sértettek, tanúk száma, a bizonyítékok nagy száma, és csak az előkészítő ülésen válik pontosan tervezhetővé az ügy befejezéséhez szükséges időráfordítás. Polgári, gazdasági ügyekben szintén a felek száma, a keresetmódosítások (régii Pp-s ügyek esetében), továbbá a bizonyítás terjedelme, különösen a szakértői bizonyítás növelheti meg lényegesen a per időtartamát. A bíró a perelőkészítő tárgyaláson itt is pontosabb képet kap az ügyek befejezéséhez várhatóan szükséges időről. Jelentős idő kitolódást eredményez mindkét ügyszakban egy ügy átosztása.

A KÉT ÉVEN TÚL FOLYAMATBAN MARADT TÖRVÉNYSZÉKI ELSŐFOKÚ ÜGYEK ARÁNYA

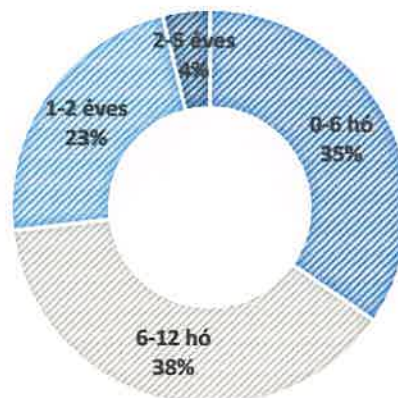

A FOLYAMATBAN MARADT PERES ÜGYEK MEGOSZLÁSA TÖRVÉNYSZÉKEN 2020. DECEMBER 31. NAPJÁN

POLGÁRI ÉS GAZDASÁGI ELSŐFOK - TÖRVÉNYSZÉK

BÜNTETŐ ELSŐFOK - TÖRVÉNYSZÉK

Külön kiemelést érdemelnek a **büntetés-végrehajtási ügyek** közül a kártalanítási eljárások, hiszen ezek korábban komoly ügyhátralékot képeztek és fokozott megterhelést jelentettek a Székesfehérvári Törvényszéken. A 2018. és 2019. évi adatokat a törvényszék elnöke nem tudta rendelkezésemre bocsátani, azonban 2020-ban 2 662 kártalanítási ügy érkezett, a befejezett ügyek száma 2 839 volt, amely 6,65%-kal haladja meg az érkezést. A folyamatban lévő kártalanítási ügyek száma 2020-ra már 1 000 alá csökkent (876 ügy). Tekintettel a megye területén található két nagy büntetés-végrehajtási intézetre, ezen szakág folyamatos nyomon követését, és az időszerűségének biztosítását fontos feladatnak tartom.

Mivel az OBH elnökének 2019-es beszámolója ezt az adatot külön is kiemelte országos összehasonlításban, én is áttekintettem az **egy éven belül befejezett** civilisztikai ügyek arányát járásbírói szinten. 2019-ben a megye 84,8%-os mutatóval is csak a 17. helyen állt és az országos átlag alatt teljesített, ez a mutató 2020-ban tovább romlott (81,0%). Mindez büntető ügyekben 2019-ben 67,9% volt, ami 2020-ra 75,4%-ra emelkedett. Fontosnak tartom az országos trendek nyomán követését, és az esetleges átlagon aluli mutatók alapján pontosabb elemzés készítését a lehetséges okok feltárására.

2.2.3. Megalapozottsági adatok

2018-ban a **járásbíróságok és a törvényszék másodfoka viszonylatában** a helybenhagyások aránya civilisztikai ügyszakban 44,1%, büntető ügyszakban 27,4% volt, míg a hatályon kívül helyezések aránya civilisztikában 9,4%, büntető ügyszakban 5,8%. 2019-ben a helybenhagyások aránya civilisztikában 43,9%, büntető ügyszakban 28,2%, a hatályon kívül helyezések aránya 7,8% és 2,5% volt. 2020 második félévében a hatályon kívül helyezések aránya civilisztikában 8,1%-ra, míg büntetőben 9,1%-ra emelkedett. A hatályon kívül helyezési arány 10%-ot sehol nem érte el, azonban ezen mutató tartósan alacsonyan tartása a jövőben ennek figyelemmel kísérését, a hatályon kívüli helyezések okainak feltárását és intézkedési tervek készítését teszi szükségessé.

A **törvényszék és az ítélőtábla** viszonylatában 2018-ban a büntető ügyek helybenhagyásainak aránya 25,8%, míg a hatályon kívül helyezés nem volt, civilisztikában ugyanez 53,7% és 5,2%. 2019-ben a helybenhagyások büntetőben megemelkedtek (28,2%), civilisztikában némileg csökkent (43,9%), míg a hatályon kívül helyezések aránya büntető ügyek esetében 2,5% volt, civilisztika ügyszakban 7,8%. 2020 második félévében büntető ügyet hatályon kívül helyezés nem érintett, míg a helybenhagyások aránya 21,4% volt. Polgári és gazdasági ügyek esetében a hatályon kívül helyezések aránya 14,1%-ra emelkedett, a helybenhagyásoké 60,8% volt. A 10%-on felüli hatályon kívül helyezési arány mindenképp az okok feltárását teszi szükségessé és fokozott odafigyelést igényel.

2.2.4. Létszámadatok

A Székesfehérvári Törvényszék **engedélyezett létszáma** 2020. december 31-én 84 bíró, és 245 igazságügyi alkalmazott volt. Ennek megoszlását a következő táblázat mutatja be:

Bíró	Törvényszék	elnök, elnökhelyettes, kollégiumvezető, kollégiumvezető-helyettes	5
		tanácselnök	8
		csoportvezető	2
		bíró	20
	Járásbíróság	elnök, elnökhelyettes, csoportvezető	8
		bíró	41

Igazságügyi alkalmazott	vezető beosztású		26
	jogi végzettségű	bírósági titkár	32
		bírósági fogalmazó	7
	felsőfokú végzettségű	bírósági ügyintéző	18
		tisztviselő	12
	középfokú végzettségű	tisztviselő, írnok	119
fizikai dolgozó		30	

A **bírói és igazságügyi dolgozói korfára** (azaz a bírák életkor és szolgálati idő szerinti megoszlására) a törvényszék elnöke nem tudott adatot szolgáltatni a kérésemre. Ennek a létszámgazdálkodás szempontjából van különös jelentősége, hiszen ezáltal válik tervezhetővé és átláthatóvá, hogy várhatóan milyen ütemben fognak nyugdíjba menni kollégák és milyen ütemezésben lesz szükség álláshelyek betöltésére. Fontos lenne továbbá a létszámadatokat ügyszakra lebontva is elemezni, mivel több év gyakorlat után már igen csekély esély mutatkozik arra, hogy egy bíró a civilisztika és büntető ügyszak között váltani fog, ugyanakkor a két ügyszak leterheltsége között akár szignifikáns különbség is felléphet.

A Székesfehérvári Törvényszék elnöke 2019-ben 2 főt, 2020-ban 3 főt bízott meg **igazgatási feladattal**, de ezen megbízások tartalma és időtartama nem ismert előttem. Emellett vannak központi igazgatási feladatot ellátó bírák is, és az ő feladataik ütemezését is fontos lenne nyilvántartani, mivel ennek közvetlen kihatása van a terhelhetőségre. A terhelhetőség pontos mérésére a tartós távolléteket, tárgyalási kedvezményeket és kirendeléseket is figyelembe vevő ténylegesen tárgyaló tanácsszám folyamatos nyomon követése biztosítja.

2018-ban három hónapon túlra 1 bíró volt törvényszékről járásbíróságra **kirendelve**, míg 10 bíró járásbíróságról törvényszékre. A járásbíróságok között 4 bíró volt kirendelve, míg törvényszékről egy másik törvényszékre 4 bíró. 2019-ben 12 bíró volt járásbíróságról törvényszékre, 4 járásbíróságról járásbíróságra, 1 bíró másik törvényszékre, míg 1 bíró ítélőtáblára. Megállapítható ebből, hogy a törvényszéken belüli, azaz a törvényszék elnöke által elrendelt kirendelések engedélyezett bírói álláshelyhez viszonyított aránya tartósan meghaladja a 15%-ot, ami azt tükrözi, hogy a kirendelések rendszere mindenképpen áttekintést és folyamatos ellenőrzést igényel.

2.2.5. Gazdálkodási és műszaki adatok

A Székesfehérvári Törvényszék esetében az eredeti előirányzathoz képest minden évben történt módosítás: 2018-ban 2 554 674 ezer forint volt az eredeti előirányzat és 3 395 276 ezer forint a módosított; 2019-ben az előirányzat 2 716 797 ezer forintról 3 304 571 forintra módosult. 2020 vonatkozásában a módosított előirányzatról nem találtam adatot a törvényszék honlapon közzétett adatai között, és illet a törvényszék elnöke sem bocsátott rendelkezésemre.

A Székesfehérvári Törvényszék költségvetésének **kiadási oldalát** nézve az elmúlt három év és a folyó év adatai a következők szerint alakultak:

INTÉZMÉNYI ELŐIRÁNYZAT

	2018	2019	2020*	2021
Személyi juttatások kiadása	2 215 875	2 244 878	1 950 303	2 449 331
Munkaadót terhelő járulék	438 352	439 373	355 796	390 149
Dologi kiadás	402 353	387 987	383 100	393 200
Egyéb működési célú kiadás	0	0	0	0
Beruházások	7 595	12 591	6 000	6 000
Felújítások	19 571	33 758	0	0
Egyéb kiadás	0	0	0	0
ÖSSZES KIADÁS	3 083 746	3 118 587	2 695 199	3 258 680

adatok ezer forintban

*eredeti előirányzat

A jövőbeli **beruházások** közül kiemelendő a Sárbogárdi Járásbíróság felújítása, amelynek kapcsán a járásbíróság elnöke, a törvényszék elnöke és az Országos Bírósági Hivatal folyamatos egyeztetéseket végez.

A műszaki adatok vonatkozásában kiemelt jelentősége van az **épületgazdálkodásnak**. A Dózsa György úti főépületben a járásbíróság, a törvényszék, a járási ügyészség és a főügyészség is közösen van elhelyezve, illetve az épület közös a Büntetés-végrehajtási Intézettel, míg a Zichy ligeti épületet az elnöki beszámolók ingyenesen használt nem saját épületként tüntetik fel. A bicskei és sárbogárdi épület szintén az ügyészséggel osztott használatban van, utóbbi esetében a földhivatallal is közösen. Egyedül a Dunaújvárosi Járásbíróság épülete nincs osztott használatban. A 2019-es elnöki beszámoló szerint a törvényszék kezelésében van egy teljes rekonstrukcióra szoruló, használaton kívüli gárdonyi ikerépület, amely fele részben a bv-intézet be nem jegyzett használatában van.

A Dózsa György úti épületben 21 **tárgyalóterem** található (egy tárgyalóteremre 2,61 bíró jut), a Zichy ligeti épületben 6 (ugyanaz az arány: 1,83 bíró), a Dunaújvárosi Járásbíróságon 6 (1,83), Bicskén 2 (2,00 bíró), Sárbogárdon 2 (1,5 bíró). A tárgyalótermek ennél pontosabb kataszteréhez azok alapterületének adatait és a bírák közül a ténylegesen tárgyaló bírák számát, továbbá tárgyaló bírósági titkárok számát is ismerni kell, azonban az világosan látható, hogy a Dózsa György úti épületben a tárgyalótermek kihasználtsága elérte a maximumát.

Jelenleg minden épületben van elérhető VIA Video végpont, azonban a Sárbogárdi Járásbíróság esetében ezt az OBH egy mobil eszköz tartós rendelkezésre bocsátása útján tudja biztosítani. Az informatikai felszereltség – a rendelkezésemre álló adatok szerint – általánosságban kielégítőnek mondható.

2.3. Az egyes ügyszakok helyzetének elemzése

2.3.1. A büntető ügyszak

Ügyforgalom	Időszerűség	Hatékonyság
<p>2020 év végén összesen 26 elsőfokú és 117 másodfokú peres ügy volt folyamatban törvényszéken, ami kezelhető. Az átlagos tanácssterhelés a járásbíróóságokon is kielégítőnek mondható: Székesfehérváron 37 ügy, Dunaujvárosban 24, míg Sárbogárdon 44, Bicskén pedig csupán 5 ügy (emiat a bíró ki van rendelve a törvényszékre is).</p> <p>A büntetés-végrehajtási ügyszakban jelenleg 3 állandó bv. tanács és 6 bírósági titkár dolgozza fel a folyamatban maradt bv. ügyet, a kártalanítási ügyek feldolgozásába pedig több bíró is besegít.</p> <p>A nyomozási bírói feladatokat 1 fő látja el főmunkaidőben, amelybe többen besegítenek.</p>	<p>2020. december 31-én törvényszéken első fokon mindössze egy két éven túli peres ügy volt folyamatban és kettő másodfokon.</p> <p>A járásbíróóságokon folyamatban maradt elhúzódó (két éven túli) ügyek száma 24 volt, amelyből 2 volt több, mint öt éve folyamatban. A kettő éven túl folyamatban maradt ügyek aránya járásbíróóságon a 6%-ot nem érte el.</p>	<p>2020 második félévében a hatályon kívül helyezések aránya büntető ügyek esetében 9,1% volt, ami emelkedést mutat és megközelíti a kritikus 10%-ot, így az okok vizsgálata mindenképpen szükséges.</p> <p>A törvényszék és a Győri Ítéltábla viszonylatában 2020 II. félévében egyáltalán nem volt hatályon kívül helyezés.</p>

A büntető ügyszak előtt álló kihívások:

- A bíróságra érkezett peres ügyek jellege az utóbbi három évben jogalkotói paradigmaváltás nyomán megváltozott: az országosan tapasztalható általános ügyszámcsökkenés mellett a peres ügyek között nagyobb arányt képeznek a nehezebb megítélésű, nagyobb munkaigényű ügyek, ami annak tudható be, hogy az egyszerűbb ügyeket az ügyészség nagyobb számban tereli el bíróságon kívüli útra, illetve az egyszerűbb ügyek sokszor gyorsan befejezhetőek már az előkészítő ülésen.
- Mivel a szervezett elkövetésű gazdasági ügyekben korábban a vidéki nyomozások esetében is a fővárosban emeltek vádat, ezen ügyekből eddig a Székesfehérvári Törvényszékre is kevesebb érkezett. Ebben a körben a nyomozást felügyelő ügyészségek változtattak a gyakorlaton, így a közeljövőben várható, hogy a sokvádlottas költségvetési csalási ügyek nagyobb arányban fognak megjelenni a Székesfehérvári Törvényszéken, amelyek akár több bíró tartós leterhelését fogják eredményezni.
- A súlyszám-rendszer alkalmazását és a súlyszámok figyelembe vételét az ügytehermérés során nélkülözhetetlennek tartom. Ilyen módon az ügyszak és az egyes bírói tanácsok leterheltségéről és a bírák által végzett munkáról sokkal pontosabb képet lehet kapni. Ezek az adatok figyelembe vehetők az ügyelosztási rend és a kirendelések tervezésekor, valamint a bírói munka értékelése során.

- A digitalizációra való áttérés, a videokonferencia eszközök szélesebb körű alkalmazása, az elektronikus kapcsolattartás és az e-akta büntető ügyszakban ügyszak-specifikus kihívásokat hozott magával: folyamatos nehézséget jelent a más szervektől érkező nem megfelelően előkészített vagy továbbított adatoknak való kitettséggel, így e körben nélkülözhetetlen a folyamatos kapcsolattartás a társhivatásrendekkel.
- A pandémiás helyzet megmutatta, hogy a büntető ügyszakban a digitális lehetőségek, egyúttal az otthoni munkavégzés lehetősége széles körűen használható. Ezek az új tapasztalások a vírushelyzet enyhülését követően is kiaknázhatók. A VIA Video rendszer tekintetében 2019-ben országosan 112-vel bővült a távmeghallgatásra alkalmas bírósági tárgyalóterem (végpontok) száma, az azóta is folyamatos országos bővítés részeként a Székesfehérvári Törvényszék területén is folytatni indokolt a megkezdett fejlesztéseket.
- A büntető ügyszak fokozottan kitett a közérdeklődésnek. A médiás ügyeket a bírósági vezetőknek és sajtószóvivőknek folyamatosan nyomon kell követnie. A törvényszék elnökhelyettesének adatkérésre adott tájékoztatásából lesűrhető, hogy ezen ügyekről a törvényszék vezetése nem vezet nyilvántartást, amelyen a jövőben változtatni kell. Fontos, hogy az egyes ügyekről való közérdekű tájékoztatás során jelenjenek meg a pozitív üzenetek, amik a bíróság időszerűségét, hatékonyságát közvetítik a társadalom felé.
- A büntető ügyszakban fokozott igény mutatkozik a más hivatásrendekkel és szervekkel való közvetlen és folyamatos kapcsolattartásra igazgatási és szakmai kérdésekben egyaránt. Támogatom az ügyészséggel, a büntetés-végrehajtási intézetekkel, az ügyvédi kamarával, a rendőrkapitányságokkal és a szabálysértési ügyek kapcsán a kormányhivatalokkal való kapcsolat szakági vezetők bevonásával történő fejlesztését.

2.3.2. A civilisztikai ügyszak:

Ügyforgalom

A törvényszékre érkező elsőfokú ügyek feldolgozása – az ügyek jellegéből, az ezeket ténylegesen is tárgyaló tanácsok kis számából és a korábbi éveken át tapasztalt fokozott ügyérkezésből fakadóan – sok esetben lassabban, vontatottabban halad. Emellett a törvényszékre folyamatosan jelentős számú cég- és felszámolási ügy érkezik.

A Székesfehérvári Járásbíróságon az egy tanácsra jutó ügyek száma 173 volt, a Dunaújvárosi Járásbíróságon 139, Sárbogárdon 108, míg Bicskén 143.

Időszerűség

Az öt éven túli ügyek száma az elmúlt három évben jelentősen csökkent (gyakorlatilag megfeleződött), de a törvényszék elsőfokú szakága változatlanul előregedett ügyekkel dolgozik, és a két éven túli ügyek aránya itt igen magas.

A bírának az előregedett ügyekben még a régi Pp-t kell alkalmazniuk, ami nem segíti elő feltétlenül az ügyek gyors befejezését. Ez azonban a régi Pp. szerinti ügyek kipörgésével várhatóan javulni fog.

Hatékonyság

A hatályon kívül helyezések száma és aránya érdemben nem változott: továbbra is feladat a másodfokú határozatok tartalmának folyamatos figyelemmel kísérése, és szükség esetén az ítéletábrával való szakmai egyeztetés.

A civilisztikai ügyszak előtt álló kihívások:

- Az új Ptk. és új Pp. alkalmazása továbbra is fokozott figyelmet igényel a civilisztikai ügyszakban. Ebben a helyzetben még nagyobb az igény arra, hogy a kollégium valós szakmai támogatást nyújtson a bírák számára.
- Folyamatos kihívásként jelentkezik a polgári és gazdasági ügyekben is az elektronikus kapcsolattartás és az ITR rendszer használata.
- A 2021. január 1-jével hatályba lépett a Pp. novella a keresetlevél kötelező tartalmi elemeit egyszerűsítette, az alaki előírásokat észszerűsítette, ami várhatóan bővíteni fogja a bírósághoz fordulás lehetőségét és ügyszámnövekedést fog eredményezni. A cég- és felszámolási ügyszakban ugyancsak általános emelkedés várható, amit a kedvezőtlen gazdasági folyamatok és a NAV által nemsokára újból megindított eljárások is indukálnak.
- A munkaügyi ügyeket a jelenlegi érkezés mellett két bíró stabilan el tudja látni, de bármikor bekövetkezhet robbanásszerű ügyszámnövekedés, amely rögtön a munkaügyi ügyszakban csapódik le elsőként (lásd: Dunaferri helyzete). Célzerű ezekre a scenáriókra előre készülni, és a reagálással nem megvárni az ügyszak „bedőlését”.
- Az utóbbi pár évben több büntető ügyszakos bíró is a Bjt. 58. § (4) bekezdése alapján került beosztásra a Székesfehérvári Járásbíróságra és a törvényszékre. Emiatt a két ügyszak közötti arányosság némiképp eltolódott a polgári ügyszak terhére.
- A gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmények tárgyalása során a Polgári-Gazdasági Kollégiumnak biztosítani kell egy tanácstagot, akinek leterhelése egy többvádoltas, bonyolultabb ügy esetében akár jelentős is lehet. Mivel ezen ügyek tekintetében terhelés-növekedés várható, és fel kell készülnie ennek kezelésére.

2.3.3. A járásbíróságok helyzete:

A Székesfehérvári Járásbíróság előtt álló kihívások:

- A járásbíróság és törvényszék közös épületet használ, amelyben a tárgyalóterem és a dolgozószobák száma is elért egy limitet, és igény mutatkozik további helyiségek kialakítására, hely felszabadítására.
- A leírók fluktuációja nehézséget okoz, hiszen az utcáról felvett tisztviselőket be kell tanítani, ami többlet terhet ró a bírákra is. A megyeszékhelyen a nagyobb munkaerő kínálat erőforrás elszívó hatása miatt a bíróság is jobban kitett a fluktuációnak, ezért fel kell készülni ennek tartós kezelésére.
- A megyeszékhelyi bíróság polgári és büntető ügyszakban is nagyobb ügyszámterhelésnek van kitéve: előbbi esetében a kizárólagos illetékesség kikötések, utóbbi esetében a speciális illetékességi szabályok is több ügyet eredményez.
- Bár itt dolgozik a legtöbb bíró a megyében sok esetben épp innen von el erőforrásokat az igazgatás, akik ugyan nem esnek ki az ítélezésből, de terhelhetőségük lényegesen csökken, ami szakágon belüli arányeltolódást, ezáltal a bírák közötti feszültséget eredményezhet.

szekesfehervartorvenyszek.birosag.hu

A **Dunaújvárosi Járásbíróságnál** jelentkező kihívások:

- Dunaújvárosban működik a második legnagyobb járásbíróság a megyében, itt 11 bíró és 2 bírósági titkár dolgozik. Indokolt, hogy a dunaújvárosi kollégák erőforrásokhoz való hozzáférése ehhez igazítottan legyen biztosított.
- A bútorzat további felújítását a Dunaújvárosi Járásbíróságon folytatni szükséges, mivel a bírói dolgozószobák bútorai sok esetben már évek óta cserére szorulnak.
- A Dunaújvárosi Járásbíróság esetében számos olyan tényező van (pl. az illetékességi területén található nagy gazdasági üzemek; lásd: Dunaferr), amely rövid távon is kihatással lehet az ügyek érkezésére.

maps123.net

A **Bicskei Járásbíróságnál** jelentkező kihívások:

- A Bicskei Járásbíróság épületének felújítása megtörtént, azonban ettől függetlenül az állagmegóvásra folyamatosan szükséges megfelelő erőforrásokat biztosítani.
- Az informatikai támogatást a Székesfehérvártól távol eső járásbíróságokon, így Bicskén is célszerű lenne olyan módon biztosítani, hogy az erre kijelölt informatikus rendszeres időszakonként jelenjen meg az épületben.

szekesfehervaritorvenyszek.birosag.hu

A **Sárbogárdi Járásbíróság** kihívásai:

- A Sárbogárdi Járásbíróság teljes rekonstrukciójából eddig az épület tetőcseréje valósult meg, azonban az épület külső és belső részének egyaránt szükséges folytatni a felújítását.
- A bíróságon dolgozó 2 bíró és 1 bírósági titkár Székesfehérvárról jár be, míg 1 polgári ügyszakos bíró a közelben lakik, ő emellett részben ki is van rendelve Székesfehérvárra. Dunaújvárosból egy büntető bíró van részben kirendelve Sárbogárdra.
- A kis létszámú bíróságokon, így Sárbogárdon is általános nehézség, hogy a kis mértékű ügyzámnövekedés vagy akár csak egy bíró időszakos kiesése jelentős eltéréseket eredményezhet az ügyforgalmi adatokban.

szekesfehervaritorvenyszek.birosag.hu

3. Szervezetfejlesztés

3.1. Az igazgatás keretei és főbb területei

A törvényszék elnökének feladatait és igazgatási hatásköreit elsősorban a Bszi. 119-120. § rendelkezései határozzák meg. További fontos szabályozó az OBH elnökének a bíróságok igazgatásáról szóló 6/2015. (XI.30.) OBH utasítása, amely a 24-26. §-ában felsorolja a törvényszéki elnök egyes különös feladatait és felügyeleti jogköreit. Az egyes részterületeken további törvények és szabályozók határozzák meg az elnöki teendőket és jogköröket. A pályamű keretei között az általános vezetői feladatokat (pl. pénzügyi irányítás, munkáltatói jogkör gyakorlás) nem részletezve, csak néhány igazgatási feladatot emelnék ki a teljesség igénye nélkül.

Az eljárási határidők megtartása: Ügyszakonként és szakáganként átláthatóan kell meghatározni, hogy melyek azok az eljárási (kitűzési, tárgyalási, határozathozatali, írásba foglalási) és ügyviteli (elintézési) határidők, amelyek esetében folyamatos nyomon követés szükséges, és ezen kívül melyek azok a határidők, amiket meghatározott időszakonként vagy alkalmoszerűen indokolt ellenőrizni. Az eljárási határidők hatékony ellenőrzésének alapja, hogy az adatok a BIIR-ben egységesen és az ügyviteli szabályoknak megfelelően legyenek rögzítve és kivezetve. Az eljárási határidők tekintetében a hosszabb elintézésű, várhatóan elhúzódó ügyek nemcsak az egy éven, két éven túlivá válást követően igényelnek fokozott odafigyelést (és a bíró irányába támogatást), hanem attól a pillanattól kezdve, hogy az ügy fokozott munkaigénye felismerhetővé válik. Ez büntető ügyekben rendszerint már a vádirat benyújtásakor, legkésőbb az előkészítő ülést követően meghatározható, de a polgári, gazdasági, munkaügyi ügyekben is összegyűjthetők az elhúzódást előre vetítő ismertető jegyek.

Az ügyviteli és igazgatási szabályok megtartása: Rendszeresen ütemezett célvizsgálatok szükségesek a BÜsz. és Beisz. szabályainak, továbbá a statisztikai és egyéb adatszolgáltatásra vonatkozó szabályok érvényesülése tekintetében. Az instruktori vélemények és bíró vizsgálatok, tanácselnöki feljegyzések általános tapasztalatait az ellenőrzés rendszerébe is indokolt beépíteni. Az ellenőrzések által feltárt típushibák kijavítására oktatás szervezhető az igazságügyi alkalmazottak számára.

Munkateher mérés, arányos munkateher-elosztás: Az ügyelosztási rend a törvényes bíróhoz való jog garanciális biztosítéka, amint arra azt Alkotmánybíróság több határozatában is rámutatott, emellett az Emberi Jogok Európai Bírósága is a tisztességes eljáráshoz való alapvető jog elemi részeként tekint rá. Hosszú vitákat lehet folytatni az ügyelosztás elvei és módszerei, automatizmusának foka tekintetében, éppen ezért ebben a körben a véleményező bírói testületek által képviselt szakmai szempontoknak nagy jelentőségük van. Az elnök feladata, hogy biztosítsa az ügyelosztási rend átláthatóságát és törvényességét, emellett biztosítsa az arányos munkateher elosztást, illetve nyomon kövesse az ügyelosztási rend által szabályozott kivételek és eltérések alkalmazását. Ennek érdekében az ügyelosztási rend

betartását indokoltnak tartom visszatérő rendszerességgel felülvizsgálni, összekapcsolni a rendszeres munkateher méréssel. A munkateher mérése túlmutat az ügyek darabszám szerinti vizsgálatán, különösen a büntető ügyekben a központi igazgatás által kidolgozott elsőfokú súlyszám (amely a BIIR-be is beépítésre került) megfelelő alapja a valós munkatehermérésnek, de civilisztikai ügyekben is törekedni kell arra, hogy az egy ügy = egy egység statisztikai mérés mellett további kiegészítő értékelést végezzünk a tanácsok terhelésének rendszeres vizsgálata során.

Célvizsgálatok: A törvényszék elnökének feladata a szervezeti egységek vizsgálati tervének elkészítése. A célvizsgálatok kapcsán fontosnak tartom az átláthatóságot, tervezettséget, a megfelelő ütemezést, a folyamatos kommunikációt és visszacsatolásokat. A vizsgálatok célja az ítélkezés segítése és a törvényesség biztosítása. A vizsgálatba az érintett bírákat, igazságügyi alkalmazottakat is be kell vonni, mindazonáltal figyelemmel kell lenni arra, hogy ez nem róhat aránytalan terhet rájuk. Igazgatási feladatok ellátása során korábban már több célvizsgálat elrendelését előkészítettem, illetve magam is végeztem ilyen vizsgálatot, és ezen tapasztalataim alapján fontosnak tartom, hogy egy célvizsgálat eredményéről a bírák és érintett igazságügyi alkalmazottak összefoglaló tájékoztatást kapjanak, a jelentésben megfogalmazott célok érvényesülését, az intézkedések hatályosulását pedig utóvizsgálat is ellenőrizze.

Bírói testületek működési feltételeinek és az érdekképviseltek jogai gyakorlásának biztosítása: A Bszi. meghatározza az összbírói értekezlet, a kollégiumok és a bírói tanács véleményezési jogköreit, emellett az SzMSz azt is megfogalmazza, hogy a törvényszék elnöke további kérdésekben is kikérheti a bírói tanács véleményét. Úgy gondolom, hogy egy törvényszék elnökének maximálisan segítenie kell a bírói önigazgatást megtestesítő bírói testületek munkáját és véleményüket nyomatékos súllyal kell figyelembe vennie a döntések meghozatala során. Mivel én is MABIE tag vagyok, emellett szakmai bírói egyesület munkájában is részt veszek, ezért ezek működésének biztosítása és a bírák, igazságügyi alkalmazottak aktív részvételének támogatása számomra magától értetődő.

Bírói munka értékelése: Az elnök készíti el és hajtja végre a bíróvizsgálati tervet és az igazságügyi alkalmazottak értékelési tervét. Az utóbbi négy évben több esetben voltam kijelölt vizsgáló, illetve kollégiumvezetőként számos értékelésen vettem részt igazgatási vezetőként. A bíró vizsgálatok kapcsán fontosnak tartom, hogy a tervezés során a vizsgáló és a vizsgált bírók számára is előre látható legyen a vizsgálat ütemezése, és különös figyelmet fordítanék a vonatkozó OBH utasítás pontos betartására és az objektivitás érvényesülésére, hiszen a szolgálati bíróság vonatkozó döntéseit ismerve, ezeknek a vizsgálat törvényessége és a vizsgált bíró irányában a tisztességes eljárás biztosítása szempontjából kiemelkedő jelentősége van.

3.2. Az igazgatási struktúra megújítása

Több kolléga megfogalmazta a nyugalom és kiszámíthatóság elvárását. Úgy vélem, ezt a nyugalmat hosszú távon a megfelelően tervezett, átlátható és szakmai szempontokon alapuló, emellett a bírói öngazgatási testületek véleményét megfelelő helyen kezelő igazgatási struktúra kialakítása tudja biztosítani.

Amennyiben pályázatom támogatást nyer a véleményező bíró kar és az OBH elnöke részéről, új vezetőként az első intézkedésem mindenképpen egy **átfogó szervezetfejlesztés** lenne. Ennek része a jelenlegi problémák és kiváltó okainak feltárása (problématérkép), az egyes ügyszakok, bíróságok és bírák igényeinek pontosabb felmérése, majd ezt követően a rendelkezésre álló erőforrások elosztásának áttekintése, hatásvizsgálati elemzés, és végül a beavatkozási területek, beavatkozási ütemterv meghatározása. A visszatérő és rendszerszintű problémák kezelésére a tüneti kezelés helyett rendszerszintű válaszokat kell kialakítani, ezek hatásait pedig a beavatkozás előtt és után is mérni kell.

A szervezetfejlesztés keretei között a következőket tartanám szükségesnek megvizsgálni:

- Mindenekelőtt áttekinténém a törvényszék Szervezeti és Működési Szabályzatát, a kollégiumok ügyrendjét és munkatervét, hogy megfelelnek-e a jogszabályokban és OBH utasításokban foglaltaknak, és miként érvényesülnek a gyakorlatban.
- A hatályos SzMSz úgy fogalmaz, a törvényszék elnöke felkérheti a BT-t véleményező, tanácsadó feladatok ellátására, azonban ennek jóval pontosabb meghatározása lenne indokolt, hogy a vélemény kikérése ne ad hoc jelleggel történjen (vagy teljes egészében elmaradjon), hanem erre a bírói tanáccsal egyeztetett, előre meghatározott témákban kerüljön sor megfelelő következetességgel.
- Át kell tekinteni a feladatmegosztást és a döntési kompetenciákat az elnök és elnökhelyettes, valamint az Elnöki Titkárság és Igazgatásszervezési Iroda között, továbbá össze kell hangolni a rendszeres vezetői értekezleteket és az igazgatással kapcsolatos információáramlás egyéb csatornáit.
- Ellenőrizni fogom a helyi szabályozókat, hogy szükség van-e ezek újra szabályozására vagy kiegészítésére (épületbe lépési szabályzatok, panasz szabályzat, sajtó szabályzat stb.) és felülvizsgálom az általános munkaszervezési szabályozókat (ügyeleti rend, szabadságolási rend stb.)
- A szubszidiaritás elvének szem előtt tartásával meg kell határozni azokat az igazgatási kérdéseket, hatásköröket és területeket, amelyek esetében járásbírói szinten hatékonyabban lehet intézkedést foganatosítani. Ennek keretei között a munkáltatói jogkör gyakorlásának megosztását is felül kell vizsgálni.
- Eljárási protokollokat szeretnék kialakítani és iratmintákat készíteni annak érdekében, hogy az elnöki döntések legyenek egységesek, gyorsan és megalapozottan előkészítettek, egyúttal átláthatóan szabályoznám a szolgálati úton történő kommunikációt a bírák, a járásbírói elnökök, a kollégiumvezetők és az elnökség között.

Egy szervezetfejlesztés nyomán nem kizárólag szabályozási szinten kell változtatásokat eszközölni, de a teljes döntési folyamatot át kell tekinteni – ideértve a döntéselőkészítés tervezését és az érintettek bevonását – és nem utolsósorban változtatni kell a **vezetői kommunikáció rendszerében és stílusában**, valamint a konfliktusok kezelésének módjában is. Fontos továbbá, hogy a szervezetfejlesztés nyomán az érintettek széleskörű bevonásával történjen meg a célkitűzések megvalósításának konkrét intézkedési tervbe történő átültetése.

A **gazdálkodás** kapcsán a szervezetfejlesztés keretében

- szükségesnek tartom áttekinteni az érvényes szerződéseket és azok lejáratí ütemét (szerződések nyilvántartása),
- áttekinteném a tervezett és már folyamatban lévő beruházásokat,
- felmérném a következő öt évben szükséges beruházásokat és várható költségvonzatait, valamint ezeket priorizálnám a megalapozott költségvetési tervezés érdekében,
- idővel érdemes feltérképezni az ítékezéssel közvetlenül összefüggő költségek alakulását, trendjeit (szakértői díjak, fordítói díjak, tanúdíjak, anyagköltség, informatikai költségek), és tervezni kell ezek optimalizálását, és keresni a költségcsökkentés lehetséges területeit,
- vizsgálni kell a gépjárműpark jelenlegi kihasználtságát,
- át kell tekinteni az informatikai téren szükséges központi és helyi fejlesztési igényeket, és vizsgálni kell az informatikai segítségnyújtás jelenlegi rendszerének továbbfejlesztési lehetőségeit.

Az **ügyelosztás és létszámgazdálkodás** kapcsán

- mélyreható elemzést szükséges végezni az egyes tanácsok leterhelését és az ügyforgalmi trendeket illetően, amely során nem kizárólag az ügyek darabszámát, de súlyszámát és nehézségét is az értékelés körébe kell vonni;
- felül kell vizsgálni a statisztikai adatelemzés jelenleg alkalmazott módszereit: elvárás, hogy az időszaki statisztikai jelentések a trendekre és a jövőbeli változásokra koncentrálnak és valós képet mutassanak a bírói munkáról;
- át kell tekinteni a kirendelések jelenlegi rendszerét, és a kirendelések rendjét olyan módon indokolt szabályozni, hogy minden kirendelés előtt beszerezzük az érintettek és a szakmai vezetők véleményét, továbbá minden esetben hatásvizsgálat készül arról, hogy az intézkedés a kirendeléssel érintett bíróságokon milyen azonnali és középtávú hatásokat fog eredményezni;
- fel kell állítani a dolgozói korlát, hogy a bírák és igazságügyi dolgozók fluktuációja kiszámíthatóbb legyen, és meg kell tervezni a kieső dolgozók időben történő pótlását;
- az üres álláshelyek tekintetében ellenőrizni kell, hogy mennyiben támasztható alá ügyforgalmi adatokkal a pályázat kiírásának kezdeményezése.

3.3. A bírói öngazgatás és igazgatás kapcsolata

A bírósági igazgatás sajátossága, hogy a kinevezett vezetők mellett az ítékezési tevékenység szakmai és végrehajtási szervezetei, valamint az igazgatásban közreműködő bírói testületek is fontos szerepet töltenek be, részben önálló jogkörökkel is rendelkeznek, ami egyrészt a bírói

függetlenség egyik garanciája, másrészt biztosítja a szakma és igazgatás szükséges elhatárolását, valamint megtestesíti a bírósági szervezetben hagyományosnak számító korporatív elvet. Sosem titkoltam, hogy a bírói önigazgatási testületek szerepét és jelentőségét, valamint a bírói függetlenség szem előtt tartását mennyire fontosnak tartom, ezért a pályaműben néhány gondolatot erről is szeretnék írni.

A bírói tanács feladatait a Bszi. 151. §-a sorolja fel, továbbá az SzMSZ is kijelölhet olyan területeket, ahol a bírói tanácsnak véleményező jogkört ad. A bírói állaspályázatok során gyakorolt jogkör mellett a hozzájárulás nélküli kirendelés és beosztás tárgyában, továbbá a gazdálkodás és az ügyelosztás területén a törvény nevesíti a bírói tanács véleményezési jogát. A bírói tanács tagjainak bevonásával összegyűjteném és rögzíteném azokat a további területeket, amelyben a tanács véleménye nemcsak hozzáadott értéket jelent, de növelné a döntés legitimitási erejét. A törvény szerint a bíróság elnöke állandó meghívottként részt vesz a bírói tanács ülésén. A tanács szervezetben betöltött jelentősége miatt fontosnak tartom, hogy az üléseken személyesen vegyek részt, és amennyiben a bírói tanács konkrét kérdéssel fordul hozzám, elengedhetetlennek tartom, hogy azokat érdemben válaszoljam meg.

A Bszi. értelmében a kollégium tagjai az adott ügyszak törvényszéki bírái és a törvényszék területén működő járásbírói bírák közül 6 évre választott bírák, akiket az adott kollégium törvényszéki bíró tagjai a kollégium szakágának, illetve szakágainak megfelelő ügyszakban működő bírók közül választ. Fontos lenne, hogy a két legnagyobb járásbírói lehetőség szerint képviselve legyen mindkét kollégiumban, ami szokásjogként jelenleg is él (bár nem mindig érvényesül), de ezt célszerű lenne az SzMSZ-ben is szabályozni.

Mivel magam is voltam kollégiumvezető, ezért személyes tapasztalatom, hogy a bírónak igényük van arra, hogy a kollégium ne csak véleményezéssel, igazgatási kérdésekkel, hanem ennél sokkal nagyobb arányban szakmai munkával foglalkozzon. A kollégiumi ülés keretei lehetőséget biztosítanak arra, hogy akár jogszabályváltozásokkal, akár elvi jellegű felsőbbbírói döntésekkel összefüggésben, a tanácselnöki feljegyzések és a bíró vizsgálatok tapasztalatai vagy célvizsgálati megállapítások alapján levonható általános jogalkalmazási kérdésekben a kollégium tagjai véleményt formáljanak. Évente egy alkalommal szorgalmaznám kibővített kollégiumi ülés tartását, amire az adott ügyszakban dolgozó minden bíró meghívást kapna.

Támogatni szeretném a szakági vezetőket abban, hogy az igazgatási feladatok mellett rendszeres szakmai értekezleteket és programokat szervezzenek, illetve a regionálisan szervezett szakmai programokon részt vegyenek.

4. Célkitűzések

A rövid távú, közép távú és hosszú távú célkitűzéseimet az igazgatási szabályzat rendelkezéseinek megfelelően, az OBH elnöke által megfogalmazott stratégiai célok mentén, ennek megfelelő csoportosításban szeretném bemutatni.

4.1. Az ítélkezés időszerűsége és megalapozottsága

Az igazgatási szabályzat úgy határozza meg a bírósági igazgatás célját, hogy azt a bírósági vezetők a bíróságok eredményes, időszerű, szolgáltató jellegű tevékenységéhez szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítása érdekében fejtik ki. Az OBH elnöke a stratégiai céljai közt első helyen nevesíti az ítélkezés időszerűségét és megalapozottságát. Az eddigi tapasztalataim alapján az a meggyőződésem, hogy a modern és hatékony bírósági igazgatási tevékenység kulcsai a szakmai együttműködés, az önfejlesztés ösztönzése, az igazgatási támogató funkcióinak erősítése, valamint az ellenőrzések és beavatkozások előre tervezettsége és folyamatba építése.

A szakmai támogatás:

- Noha kisebb bíróságokon ez érthető módon kevésbé érvényesül, de általánosan megfigyelhető, hogy a bírói munkában egyre inkább előtérbe kerül a specializáció. A bírák évek alatt egy vagy több jogterületen szignifikáns elméleti ismereteket és gyakorlati tapasztalatot szereznek. Ezen kompetenciák közép távú feltérképezését és az önképzés ösztönzését fontosnak tartom, mert az egész bírósági szervezet célja a tudás minél jobb kihasználása, ami találkozik a jogkereső közönség magas szintű igazságszolgáltatásban megnyilvánuló érdekével.
- A felhalmozott tudás úgy adható át és hasznosítható, ha a kollégiumok maguk is az érdemi ítélkezés-támogató megoldásokat alakítanak ki. A pályamű elkészítése előtt megtekintettem a kinevezett kollégiumvezetők pályázatait, amelyben a pályázók számos olyan szakmai célt fogalmaztak meg, amellyel én magam is egyetértek és maximálisan támogatni tudok. Rövid távon szükséges lesz áttekinteni a kollégiumok munkarendjét, hogy miként lehetne nagyobb hangsúlyt adni a szakmai kezdeményezéseknek.
- Közép távon szeretném fejleszteni a kollégiumok intranetes honlapon való megjelenését azzal a célkitűzéssel, hogy ezek élő szakmai fórummá alakuljanak.
- Hosszú távon hasznosnak tartanám, ha a kollégiumok munkájának eredményeként a bírókat, bírósági titkárokat és bírósági fogalmazókat segítő szakmai anyagok, iratminták, elemzések, oktatási anyagok készülnének, mindez a regionális szakmai irányítást ellátó Győri Ítéltábla és az ide tartozó törvényszékek vezetőivel együttműködésben.
- A helyi képzési tevékenységet a kollégiumok szakmai irányításának, kollégiumvezető által feltárt igényeknek megfelelően kell alakítani. A helyben felmerülő problémákra és kérdésekre célszerű helyi képzéseket szervezni, amely lehetőséget biztosít az elmélyült szakmai eszmecserére és emellett jogegységet teremtő hatása is van.

Az igazgatási támogatás:

- Az igazgatás kulcsterülete büntető és a civilisztikai ügyszakban egyaránt a nagy munkaigényű, emiatt rendszerint hosszabb időszak alatt befejezhető ügyek. Ezek feldolgozása a tapasztalatom szerint sokszor a megszokottól eltérő szemléletet igényel, amikor a személyi és tárgyi erőforrásokat nem tanácsokhoz, hanem az adott ügyekhez vannak telepítve, és rugalmasan elosztva az aktuális munkateher függvényében. Ennek kialakítását közép távú célként látom teljesíthetőnek.
- Fontos, hogy a bírák egyéni képességei és igényei mellett a kiegyensúlyozottság legyen biztosított a munkateherben. Az egyes tanácsok terhelése tekintetében az ügyelosztási rend kiemelt jelentőséggel bír, ami közvetlen kihatással van az időszerű ítélkezésre. Ennek áttekintése a rövid távú célkitűzések egyike.
- Elodázhatatlan, hogy átalakításra kerüljön a még mindig fel-felbukkanó statisztikai szemlélet. Egy bírónak nem az a feladata, hogy „befejezéseket gyártson”, hanem az, hogy tisztességes eljárást biztosítva, időszerűen és magas színvonalon ítélkezzen. A statisztikában a negyedéves elemzésekre és időszerűségi mutatókra nagyobb hangsúlyt helyeznék, részletesen kielemezném a trendeket és a várakozásokat. Az időszerűség hosszú távú biztosításának titka, hogy a kritikus, „behalt ügyeket” és az általános trendeket megfelelő időben felismerjük és arra igazgatási eszközökkel is megfelelően reagáljunk.

Az időszerűségi mutatók:

- Az OBH elnöke 2020. szeptember 9-én intézkedések megtételére hívta fel a törvényszékek szakmai és igazgatási vezetőit az elhúzódó ügyeket érintően, amelynek nyomán mindenütt intézkedéseket vezettek be, így a pályaműben is indokolt kitérni az ezzel kapcsolatos tervekre. Magától értetődő dolog, hogy folyamatosan figyelemmel kell kísérni a két éven túli folyamatban lévő ügyeket és az egy éven belül befejezett elsőfokú ügyek arányának alakulását törvényszéki és járásbírói szinten egyaránt. Indokoltnak tartom emellett jelzési, figyelmeztetési és beavatkozás pontként indikátorok meghatározását, amelyek előre rögzítettek és a bírák előtt is ismertek.
- Nagy munkaigényű elsőfokú büntető ügyekben ítélkező bíróként az a tapasztalatom, hogy önmagában egy bírósági ügy két éven túlivá válása nem feltétlen jelez problémát és egyáltalán nem biztos, hogy mulasztás vélelmezhető mögötte. Vannak ügyek, amelyeknél már jóval az ügy két éven túlivá válása előtt előre látható, hogy – a felek száma, a bizonyítás terjedelme, az ügyben felmerülő kérdések összetettsége miatt – csak hosszabb idő alatt lesznek befejezhető. Ezekben az esetekben nem az ügy két éven túlivá válása pillanatában kell igazgatási támogatást adni a bírónak, hanem abban a pillanatban, amikor az elhúzódás lehetősége egyértelműen felmerült. Ennek rendszerét közép távú célként látom kidolgozhatónak.

4.2. Az emberi erőforrásokkal való gazdálkodás

Korábban is kifejtettem már azon véleményemet, hogy a társadalom szemszögéből az lenne a kívánatos, ha a bíróságokon jól kvalifikált, magasan képzett, független és számottevő élettapasztalattal és szakmai gyakorlattal rendelkező bírók ítélkeznének. A bírósági

szervezetben **a szolgálati időnek és a bírói tapasztalatnak** megfizethetetlen értéke van, a tárgyalóteremben szerzett gyakorlat mással nem pótolható. Makrogazdasági szempontból nézve egy pályakezdő bíró és egy 15 éve ítélkező bíró bérköltése között nincs számottevő különbség. A pályakezdő bíróra és bírósági titkára úgy kell tekinteni, mint egy befektetésre, amely akkor térül meg, ha bíró minél tovább, minél magasabb színvonalon ítélkezik. Ehhez elengedhetetlen, hogy a kiváló munkát végző, tapasztalt bírákat – és ugyanígy a jogi és nem jogi munkakörben foglalkoztatott igazságügyi alkalmazottakat – megbecsüljük és a szervezetben tartsuk. Fontos, hogy azt érezzék a kollégák, hogy a bírósági igazgatás a színvonalas ítélkezési munkát kimagasló értéknek tekinti.

- Egyik eszköz, amivel meg lehet tartani a bírósági dolgozókat, ha a hosszabb időn át végzett, magas színvonalú szakmai munkát a premizálás során nyomatékosan értékeljük.
- A bírósági vezetői álláshelyeket a törvény szerint pályázat útján kell betölteni. Az eddiginél jóval hangsúlyosabban indokolt figyelembe venni a szakmai vezetők és a véleményező testületek javaslatát. E körben egy pályázat eredménytelenné nyilvánítása kivételes lehetőség, nem lehet eszköz ahhoz, hogy a törvényszék elnöke a véleményező testületek többsége és a szakmai vezetők által is egyöntetűen alkalmasnak tartott pályázót minden különösebb indok nélkül ne nevezze ki.
- Minden bíróságon helyi szinten már működik egy rendszer, hogy a tapasztaltabb jegyzők betanítják az újonnan belépőket, ezt lehetne törvényszéki szinten egységesíteni és fejleszteni olyan módon, hogy komplex képzésként álljon a belépő dolgozó rendelkezésére, és az igazságügyi alkalmazottak is a bírói instruktori rendszerhez hasonló módon kapjanak támogatást. Ez közép távú célkitűzésként teljesíthető.

Az illetményen és a béren kívüli juttatáson túl vannak egyéb eszközök, amellyel növelhető egy munkahely megtartó ereje. A **munkakörülmények** az elmúlt néhány évben sokat javultak a központi beszerzéseknek, beruházásoknak köszönhetően, de ezen a téren helyi szinten is indokolt a fejlesztés.

- Hosszú távon a megfelelő munkakörülményekhez tartoznak a megfelelően felszerelt konyhák, a higiénikus mosdók, az igényesen berendezett irodák, valamint a közösségi helyiségek is. Fontosnak tartom, hogy minden bíróságon, így a Dózsa György úti épületben is kialakításra kerüljön ilyen közösségi tér.
- Az eljárások digitalizálásával egyre inkább előtérbe került, a koronavírus miatti korlátozások alatt pedig főszabály volt az otthoni munkavégzés. Ennek feltétele az otthon is használható informatikai eszközök és a távoli munka támogatása. A bírók és igazságügyi alkalmazottak otthondolgozási lehetősége és ennek kényelmesebbé tétele növeli a munkahely megtartó erejét.
- Több bíróságon a megtartó intézkedések részeként az elmúlt években biztosítottak munka-egészségügyi szolgáltatást. Ennek lehetőségeit mindenképp indokoltnak tartom megvizsgálni.

Amikor 2008-ban a Dunaújvárosi Városi Bíróságról átkerültem a fővárosba, számomra leginkább az itt megszokott **pezsgő közösségi élet** hiányzott. Éppen ezért, támogatom a közösségi programok szervezését, és bízom benne, hogy a járványügyi helyzet kedvező alakulásában mielőbb lehetőség lesz ezek újbóli beindítására.

Minden jogász, de különösen a bírók és bírósági titkárok fokozottan kitétek a **kiégés, elfásulás veszélyének**, hiszen nemcsak szellemileg, de sok esetben lelkileg is megterhelő munkát végzünk nem egyszer monoton körülmények között. Fontos időben felismerni ezeket a jeleket, és segítséget, támogatást nyújtani a kollégáknak a következmények elkerüléséhez.

4.3. Tárgyi és pénzügyi erőforrásokkal való gazdálkodás

Az OBH az elmúlt évben több **bírósági épület felújítását** támogatta a megyében. Az épületek közül a Sárbogárdi Járásbíróság helyzetén kell még jelentősen javítani, illetve – amint erre is már utaltam – hosszú távon vizsgálni kell a legzsúfoltabbnak számító Dózsa György úti épületben az elhelyezés bővítésének lehetőségét.

Az **informatikai eszközökkel való ellátottság** az elmúlt évek beszerzései nyomán kielégítőnek mondható, azonban hosszú távon tervezni kell a gyorsan amortizálódó termékek cseréjét, fejlesztését. A tárgyi eszközök biztosítása mellett azokban a bírósági épületekben is rendszeres személyes támogatás szükséges, ahol nincs helyben informatikus.

A nem megyeszékhelyen lévő járásbíróságok esetében is biztosítani kell az **erőforrásokhoz való hozzáférést**. Ha szolgálati okból kell hivatali gépkocsit biztosítani pl. helyszíni tárgyalás, képzésen való megjelenés érdekében, ezt a székesfehérvári és a más bíróságok dolgozói részére egyforma feltételekkel kell biztosítani.

Szintén egy korábban megfogalmazott célkitűzés, a napjainkban egyre inkább hangsúlyossá váló **fenntartható fejlődés és környezettudatosság**, amely várhatóan a 21. században az emberiség legégetőbb kérdésévé fog válni. Nem hagyható szó nélkül egy bírósági vezetői pályaműben sem, hogy miként lehetne hozzájárulni ezekhez a társadalmi célokhoz:

- Nem halogatható a teljes körű szelektív hulladékgyűjtés bevezetése a bíróságokon, különös tekintettel a digitalizáció ellenére továbbra is nagy mennyiségben keletkező papír hulladéokra.
- Támogatni szeretném az alternatív közlekedési eszközök használatát.
- Az általános környezettudatosságot figyelemfelhívó kampányokkal, környezetvédelemmel kapcsolatos közösségi programokkal és oktatással lehetne fokozni a dolgozók körében.

4.4. Integritás, átláthatóság és kiszámíthatóság

Az utóbbi pár évben időről időre támadás érte a bírákat, amik miatt a MABIE és az OBH elnöke is kénytelen volt megszólalni, illetve az OBT is foglalkozott ezzel a kérdéssel. Ezeket támadásokat két részre lehet osztani: a bíró személyének támadása a sajtón keresztül konkrét ügyek kapcsán, amely alapvetően az ügyekkel kapcsolatos megfelelő kommunikációval és az átláthatóság növelésével hárítható el, másrészt előfordultak fizikai támadások és más hasonló inzultusok.

A **bírák és bírósági dolgozók biztonságát** a következő módon lehet növelni:

- Az ügyfelek által használt egységeket lehetőség szerint minél jobban el kell különíteni a bírák által használt épületrésztől. Ez jelenleg a Dózsa György úti épületben, Bicskén és Dunaújvárosban megoldott, de hosszabb távon a többi épületben is szükséges ennek érdekében intézkedéseket tenni.
- Rövid távú célként a rendkívüli események kezelésének felülvizsgálatát, közép távú tervként egy operatív védelmi terv kidolgozását látom szükségesnek azokra az esetekre, amikor egy bírósági épületben rendbontás történik vagy egy bírót támadás ér. (2019 februárjában ilyen kritikusan mondható esemény történt a Fővárosi Törvényszéken egy másodfokú nyilvános ülésen, ami gyakorlatilag túsdrámába torkolt.) Fontos, hogy mindig legyen a bírósági épületekben fizikailag elérhető bírósági vezető, aki rendkívüli esemény alkalmával jogosult intézkedés megtételére.

Az utóbbi években országos szinten is ritka volt, hogy bírók, bírósági titkárok súlyos **integritássértést**, fegyelmi vétséget, esetleg bűncselekményt kövessenek el. Ezen a téren azonban fontos a folyamatos megelőzés (awareness oktatás), valamint a jogszabályok és szabályozók maradéktalan betartása és betartatása. Az integritási szabályzat, valamint a közérdekű bejelentések és panaszok kezelésének szabályzata pontosan meghatározza a bírósági vezetők intézkedési feladatait, ha bejelentés érkezik integritást sértő magatartásról. Ezek kezelése során az átlátható, felelős vezetői magatartással lehet azt elkerülni, hogy bírósági folyosói pletykák feleslegesen borzolják a kedélyeket.

A 21. században a bíróságokat sem kerüli el a **közösségi média**. Nem egy kollégát érnek támadások a közösségi médiában, és olyan is előfordul, hogy a bírákat amiatt támadják, hogy a közösségi médiát használják. A közösségi média használata ma már mindennapi életünk szerves része, ami előnyökkel, de emellett komoly veszélyekkel is jár. Nem tiltható meg a bírák és igazságügyi alkalmazottak számára, hogy használják a közösségi médiát, hiszen a szabad véleménynyilvánítás joga a törvényben és etikai kódexben meghatározottakon túl nem korlátozható egy elnök által. Mindamellettt fel kell hívni a figyelmet arra, hogy a bírósági dolgozóknak a közösségi médiában való megjelenés során is tartaniuk kell magukat az etikai normákhoz.

- A közösségi média egyrésztől lehetőségeket kínál arra, hogy felelős használattal a bírák növeljék az igazságszolgáltatás átláthatóságát és erősítsék a bíróságokról kialakított pozitív képet.
- Másrésztől, a közösségi média fokozott veszélyt is hordoz magában: a bírák könnyebben lesznek támadás (pl. adatlopás, befolyásolás) áldozatai, továbbá a tartalom megosztása és közösségi aktivitás révén akár rombolhatják is saját maguk és az igazságszolgáltatás megítélését. Ennek kivédésére rendszeres figyelemfelhívó előadásokat, szakemberek által vezetett tudatosító oktatásokat tartok a legmegfelelőbb eszköznek.

4.5. A bírósághoz való hozzáférés és a bírósági kommunikáció

A bírósági kommunikáció legfontosabb feladata közérthetővé tenni a bírói döntéseket. A bíróság működését az emberek a média közvetítésével ismerik meg, ezért kiemelt jelentőséggel bír, hogy mi jelenik meg az egyes ügyekről való tudósításban. A közérdeklődésre számot tartó ügyekről pontos és naprakész nyilvántartást kell vezetni, hogy amennyiben valamelyik ügyben megkeresés érkezne, az illetékes szóvivő rövid időn belül adekvát választ tudjon adni a felvetődő kérdésekre. Ezen ügyek figyelemmel kísérése azért is fontos, mert egy közérdeklődésre számot tartó ügyben történt esetleges mulasztás, hiba sokszorosan felnagyítva fog rossz képet festeni a bíróságról. A bírósági kommunikáció kapcsán kiemelten fontos az időszerű tájékoztatás: a bírósági döntésről a bírósági szóvivő nyilatkozzon, azt ne a perveztes fél vagy az ügyészszeg kommunikálja elsőként helyettünk.

A **külső kommunikáció** területén az alábbi célkitűzések fogalmazhatók meg:

- Nyilvántartást kell létrehozni és szabályozni a közérdeklődésre számot tartó ügyek vonatkozásában, ami nem csak a más médiában megjelent ügyekre, hanem a potenciálisan kommunikálható és kommunikálandó ügyekre is kiterjed.
- A két büntető ügyszakos sajtószóvivő mellett megfontolandó lenne egy civilisztikai ügyszakos bíró kijelölése, bár kétségtelenül a büntető ügyekben fordulnak elő nagyobb számban a közérdeklődésre számot tartó ügyek.

A **belső kommunikáció** elsődleges csatornája a törvényszék intranetes oldala:

- Közép távú célkitűzésem a belső intranetes oldal megújítása. Cél az, hogy a bírák és igazságügyi alkalmazottak számára a mindennapi munkához szükséges releváns információk könnyen és gyorsan elérhetőek legyenek.
- További cél, hogy a kollégiumok jelenjenek meg az intranetes oldalon, a szakmai anyagok legyenek tematizáltak és kereshető módon elérhetőek.
- Fontosnak tartom azt is, hogy a bírói közösséget érintő egyéb hírekről ezen a felületen megfelelő időben és módon adjon tájékoztatást az elnökség.

A **bírósághoz való hozzáférés** bővíthető az ügyféltájékoztatás fejlesztésével. Ezen a területen a következő célkitűzések tehetők:

- A tájékoztató kiadványokat frissíteni kell. Számos olyan eljárási törvény módosítása történt, amely miatt szükséges a központi nyomtatványokon túl új közérdekű ügyfél-tájékoztatókat készíteni.
- Időszerű a törvényszéki honlap tartalmának a frissítése. A Székesfehérvári Törvényszék oldalán 2014-es és 2015-ös videók, valamint még 2019-ben közzétett felhívás is szerepel gyakorlonoki álláshelyekre.

4.6. Képzés és együttműködés a hivatásrendekkel

A **bírósági szervezeten belüli kapcsolatok** közül elsőként kiemelendő a központi igazgatáshoz való viszony. A törvényszék elnökének tevékenységét az OBH elnöke felügyeli, felette munkáltatói jogokat gyakorol és utasítási joga van. Emellett a törvényszék szervezeti egységei közvetlenül is kapcsolatban vannak az OBH illetékes főosztályaival (gazdálkodás, informatika, statisztika stb.). A központi igazgatásban szerzett eddigi tapasztalataim alapján úgy vélem, rövid idő alatt közvetlen munkakapcsolatot tudnék kialakítani az OBH vezetőivel. A Győri Ítéltáblával való szoros kapcsolat elsősorban a regionális képzések és a szoros szakmai együttműködés miatt jelentős, emellett a szakmai párbeszéd az ítélőtábla illetékességi területéhez tartozó más törvényszékekkel is fontos. Rövid távú célként tűzhető ki a kapcsolatfelvétel az ítélőtábla és a szomszédos törvényszékek vezetőivel, akiket személyesen is ismerek korábbról.

A **bírák és igazságügyi alkalmazottak képzése** mindig is közel állt hozzám, hiszen hosszabb időn keresztül láttam el ezzel kapcsolatosan központi igazgatási feladatot. Úgy látom, hogy a pandémiás helyzetben a digitális oktatás (e-learning, video-oktatás, skype értekezlet) jól vizsgázott, amely tapasztalatokat a normális élet visszatérése után is be lehet építeni, a jó gyakorlatokat tovább lehet vinni. A helyi oktatásban feltehetően az ún. 'blended' (kevert) típusú oktatásé lesz a jövő, ahol a személyes találkozást biztosító frontális előadások és workshopok mellett az e-learning, a video előadás és a skype értekezlet is megvalósulhat egy képzésen belül. A rendelkezésemre álló eszközökkel támogatni szeretném a bírák és igazságügyi alkalmazottak önképzését, valamint azt, hogy a lehető legnagyobb arányban legyen biztosított a Székesfehérvári Törvényszék területéről a bírák és igazságügyi alkalmazottak részvételének lehetősége a központi oktatásban és a Győri Ítéltábla által szervezett regionális oktatásokon, továbbá felkérés esetén a bírák vállaljanak előadói feladatokat is.

A **társszervekkel való kapcsolatok** minden törvényszék esetében nagy jelentőséggel bír.

- Élő és közvetlen kapcsolatot kell kialakítani a társszervek vezetőivel, és fontosnak tartom, hogy mindig el tudjanak érni felelős vezetőt (elnököt, elnökhelyettest, kollégiumvezetőt). Céлом, hogy a társszervek vezetőivel évente, fél évente legalább egyszer találkozzak a szakmai vezetőkkel közösen.
- Ki kell emelni a társszervek közül a Pálhalmai Országos Büntetés-végrehajtási Intézetet és a Közép-dunántúli Országos Büntetés-végrehajtási Intézetet (Baracska), mivel ezek tartósan kimagasló ügyérkezést generálnak a Székesfehérvári Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportjánál.

A Székesfehérvári Törvényszéknek ismereteim szerint gyakorlatilag nem voltak élő **nemzetközi kapcsolatai** az elmúlt években. Én nemcsak azért tartom fontosnak ápolni és fejleszteni ezeket a kapcsolatokat, mivel elkötelezett vagyok az Európai Unió tagállamainak bírái közötti kölcsönös bizalom erősítésében, továbbá a külföldi kollégákkal ápolni a szakmai és emberi kapcsolatokat személyesen is fontosnak tartom, hanem azért is, mivel ezek a látogatások, tanulmányutak remek lehetőséget biztosítanak a törvényszék bírái és igazságügyi

alkalmazottai számára, hogy az uniós jog területén gyarapíthassák ismereteiket, szélesítsék látókörüket és inspirációt kapjanak a külföldi jó gyakorlatok megismerésével. A törvényszék területén tudomásom szerint több bíró is van, aki angol, német, olasz és francia nyelven magas szinten ért és beszél. Támogatom, hogy nyelvtudásukat a bíróság érdekében is tudják hasznosítani. Közép távú célként meg tudom jelölni legalább két külföldi bírósággal való kapcsolat kiépítését és ennek keretében vendégfogadás és külföldi látogatás megszervezését, hosszú távú célként pedig két további bírósággal való kapcsolat felvételét.

4.7. Digitális bíróság

Korábbi igazgatási feladataim ellátása során behatóan is foglalkoztam a digitális bírósággal, azon belül is az elektronikus kapcsolattartással, az e-aktával, az otthondolgozás lehetőségének bővítésével, valamint a távmeghallgatással és a video-jegyzőkönyvezéssel. Helyesen ismerte fel a központi igazgatás a Digitális Bíróság Program szükségességét, aminek köszönhetően a bírósági szervezet a koronavírus miatt megváltozott körülmények között, a rendkívüli helyzetben is megfelelően helyt állt. Ma már elkerülhetetlen a bírók és az igazságügyi alkalmazottak informatikai tudásának folyamatos továbbfejlesztése és felkészítése a még nagyobb fokú digitalizálásra.

A Székesfehérvári Törvényszék **bírósági informatikai hálózatát** folyamatosan fejleszteni, frissíteni szükséges, és szinten kell tartani (asztali gépek, bírói laptopok, szerverek). Ezen a területen az alábbi célkitűzések tehetők:

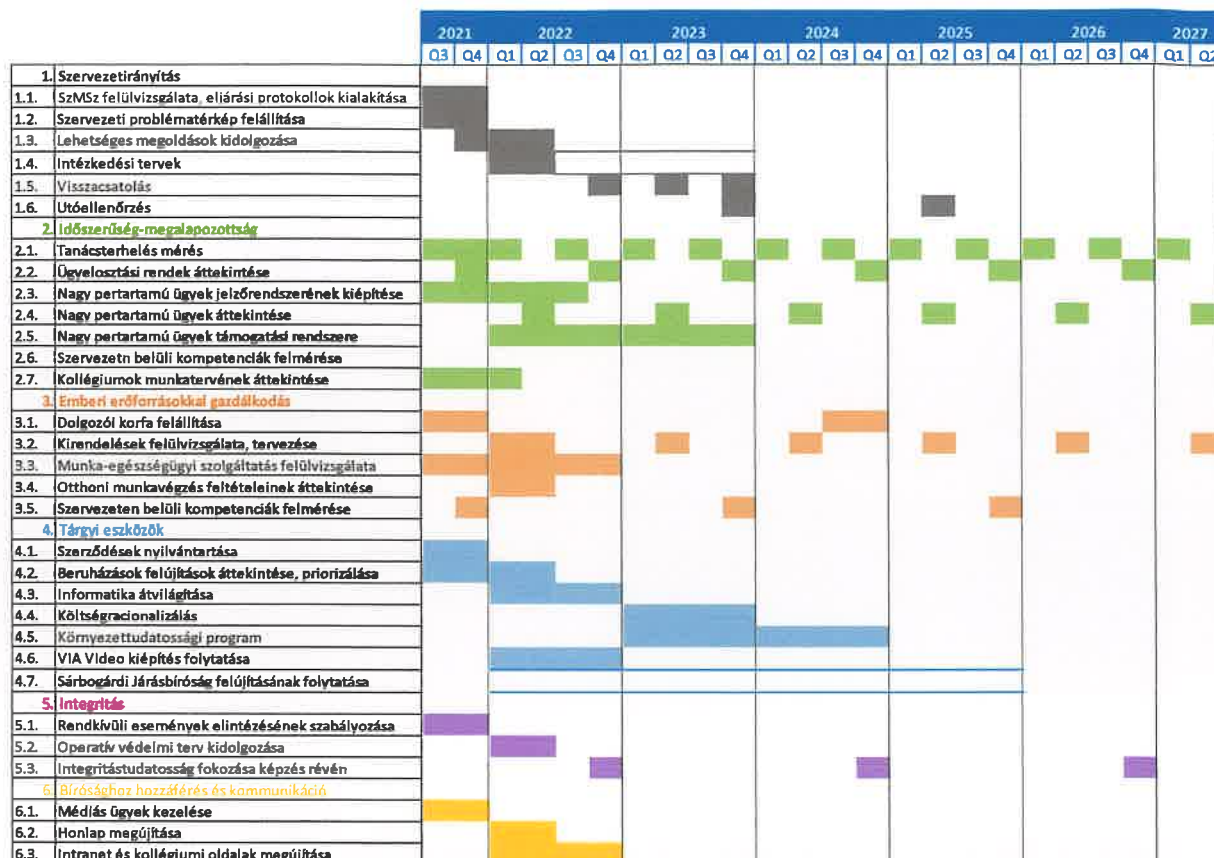
- Hosszú távú cél, hogy a bírók részére a BIIR az eltérő típusú és operációs rendszerű informatikai eszközökkel is zavartalanul használható legyen, akár távoli elérés, akár a hálózatra történő helyi közvetlen csatlakozás segítségével.
- Hosszú távú célkitűzés a tárgyalótermekben biztonságos zárt wifi hálózat és nyilvánosan is elérhető wifi hálózat kialakítása.
- Elő kell segíteni, hogy az otthondolgozás keretében számítógépen végzett munka eredménye a bírósági belső hálózatban adat- és formátumvesztés nélkül is elérhető, nyomtatható, feldolgozható legyen, melyet elsősorban a használt operációs rendszerek és alkalmazások teljes kompatibilitása garantálhat.
- Az otthondolgozás segítésére külön Helpdesk szolgáltatást célszerű bevezetni. Előfordulhat, hogy valaki egyéni tűzfalbeállítás vagy valamilyen szolgáltató-specifikus beállítás miatt nem tudja elérni a hálózatot távoli asztal kapcsolattal.

A **távmeghallgatás** (Via Video Projekt) kapcsán reálisan az alábbi célok tűzhetők ki:

- A Sárbogárdi Járásbíróság épületében hosszú távon állandó végpontot szükséges kiépíteni (ennek műszaki kivitelezését a felújítással kell összehangolni), a büntetés-végrehajtási csoport által használt Zichy ligeti épületben egy további végpont kialakítása mutatkozik célszerűnek.
- Közép távú cél annak vizsgálata, hogy mennyiben használják ki a bírák a távmeghallgatás lehetőségét, és ha a lehetőség adott, de mégsem élnek vele, mi ennek az oka.

5. Ütemezés

Végezetül a főbb célkitűzések tekintetében a tervezett feladatok ütemezését az alábbi Gannt diagramon mutatom be.

Bízom abban, hogy a pályaműben megfogalmazott célokat és a bírói hivatás és a bírósági igazgatás fejlesztése melletti elkötelezettségem ismerve pályázatomat a Székesfehérvári Törvényszék területén dolgozó bíró kollégák támogatni fogják, és az Országos Bírósági Hivatal elnöke is alkalmasnak talál a feladat ellátására.

Budapest, 2021. május 4.

Dr. Vadász Viktor